

ANLEGGSPOLITISK PLAN

NORGES SEILFORBUND

Komité for båt, samfunn og anlegg 2007

Revidert av Anleggskomiteen februar 2008

Innholdsfortegnelse

SAMMENDRAG	3
ANLEGGSPOLITISKE ANBEFALINGER	4
BAKGRUNN	5
HVORFOR ANLEGGSPOLITISK PLAN FOR SEILSPORTSANLEGG?	5
TIDLIGERE IDRETTSPOLITISK BEHANDLING AV ANLEGGSPOLITISKE SPØRSMÅL	5
ØKT FOKUS PÅ ANLEGGSPOLITISKE SPØRSMÅL FRA 2005	5
FORUTSETNINGER	6
PLANENS FOKUSOMRÅDER	6
UNIVERSELL UTFORMING.....	7
FLERBRUK AV SEILSPORTSANLEGG	7
UTFORDRINGER FOR FRAMTIDENS SEILSPORT	8
SIKKERHET TIL SJØS	8
TILGANG TIL VANNSPEILET – REGULERING AV STRANDSONE OG VANNSPEILET	9
REGATTASEILING	9
HVA ER REGATTASEILING	10
SEILING SOM IDRETT	10
AKTIVE SEILERE – HVOR HOLDER DE TIL?	10
SEILING FOR FUNKSJONSHEMMEDE	11
UNGDOMSSEILING.....	12
DELTAGERE I NORGESMESTERSKAP - UNGDOMSKLASSER.....	13
LANDSLAG OG TOPPSEIL.....	13
REGATTAFORMER	14
BANESEILASER	14
VALG AV BANEOMRÅDE.....	15
DISTANSESEILASER.....	16
REGATTAARRANGØRENS OPPGAVER	16
LØPET	17
SOLIDE OG SIKRE REGATTAFAKTØY	17
START-/MÅLGANGSBÅT	17
BØYEBÅTER	18
SIKKERHETSANSVARLIG FARTØY - FØLGEBÅTER	18
DOMMERBÅTER – DØMMING PÅ BANEN.....	18
TRENERBÅTER	18
TILSKUERE – FRA LAND ELLER I BÅT.....	18
SEILSPORTSANLEGG OG SPILLEMIDLER	19
ANLEGGSTYPER TILDELT SPILLEMIDLER	19
OM SPILLEMIDLER TIL ANLEGG (40 ÅRS TINGLYST SIKKERHET).....	20
STATLIGE FØRINGER FOR TILSKUDD FRA SPILLEMIDLER TIL ANLEGG.....	21
SPILLEMIDLER TIL UTSTYR (MINDRE BYRÅKRATISK ORDNING).....	22

Utarbeidet av Susan Berentsen, anleggskomiteen

Sammendrag

Anleggspolitisk plan har fokus på å lage anlegg for seiltrening og regattaer for barn og ungdom. Planen beskriver regattaseiling for barn og ungdom, hvordan ungdomsregattaer gjennomføres, og at naturelementene krever spesiell tilrettelegging for sikre arrangement for barn og unge.

Norges Seilforbund ønsker å være offensive med hensyn til de muligheter spillemidler gir for å delfinansiere god og sikker ungdomsseiling. Seilforeningene er involvert i prosessen.

Spillemidlene til anlegg gis til blant annet støtte trenings- og konkurranseanlegg for barn og ungdom i alderen 6 - 19, med særlig prioritet for aldersgruppen 13-19 år. Anleggspolitisk plan har særlig fokus på denne aldersgruppen, samt flerbruk av anleggene.

Seilforeningene har i stor grad fått innvilget spillemidler til anleggstyper tilsvarende alle andre idretter (klubbhus, lagerbygg). Alle vannidretter kan få spillemidler til båthus/-garasje, handicapkran, brygge/flytebrygge, sjøsportkart og utsettingsrampe. Det kan søkes om tilskudd til bygging og rehabilitering av idrettsanlegg som er åpne for allmenn idrettslig virksomhet og som ikke er underlagt kommersielle interesser. Hovedregelen er at det kan søkes om tilskudd med inntil 1/3 av anleggets godkjente kostnad opp til et maksimumsbeløp, som for tiden er kr 700 000. Nedre grense for godkjent kostnad ved beregning av tilskudd er kr 150 000. Tinglyst eiendomsrett til grunnen under anlegget/ tinglyst leieavtale på minimum 40 år.

Arrangement av ungdomsregattaer krever arrangørbåter (start/målgangsfartøy) og sikkerhetsbåter, disse er i dag ikke godkjent for spillemidler til anlegg. Det er i dag nye og større krav til start/målgangsfartøyer, med økt fokus på sikkerhet og hurtigere arrangementsgjennomføring. Færre seilere som har erfaring med daglig ferdsel på sjøen, seilerne trener mer og krever proffere arrangører.

Planen anbefaler at større arrangørbåt (start/målgangsfartøy) for sikker regattaseiling for barn og ungdom søkes om å bli berettiget søknad om spillemidler til anlegg, med 40 års tinglyst sikkerhet i Norsk Skipsregister. Målet er å tilfredsstille seilsportens nye krav til sikkerhet og profesjonalitet kreves egne start-/ målgangsfartøy; større til dels innelukkede fartøyer – godt utstyrt med sikkerhetsutstyr, kommunikasjonsmidler, vinsjer etc. En startbåt kan sammenlignes med startbuer i skisport, med en vesentlig forskjell at startbåten må ankres opp/ "festes" til bunnen som ofte er mer enn tretti til flere hundre meter ned.

Spillemidler til utstyr er øremerket utstyr til barn og ungdom og er en mindre byråkratisk ordning hvor maksimalt tilskudd er 1/3 av veiledende utsalgspris (maksimalt kr. 100.000, min. kr. 2.000,-) som gis til konkurranse-, trenings- og sikkerhetsutstyr som ikke er driftsutstyr eller personlig utstyr tilpasset for én enkelt bruker, men må kunne benyttes fritt av mer enn én person i idrettslaget. For 2007 ble støtte gitt til opplæringsbåter og arrangørutstyr.

Norges Seilforbund er svært fornøyd med ordningen og den har vært av stor betydning for rekruttering og utvikling for seilsporten. Terskelen for å begynne å seile er blitt betydelig lavere de senere årene ved at seilforeningene nå blant annet har gode, moderne opplæringsbåter tilgjengelig. Det arbeides med prioritering med hensyn til hva som skal være søkbart utstyr.

Anleggspolitiske anbefalinger

Norges Seilforbunds prioriterte anbefalinger for nye anleggstyper som skal kunne søke *spillemidler til anlegg* (Søker må ha tinglyst eiendomsrett til grunnen under anlegget, tinglyst festerett til grunnen under anlegget med en varighet på minimum 40 år eller tinglyst leieavtale på minimum 40 år) er:

1. Arrangørbåt; Start-, mål- og sikkerhetsfartøy: Forutsetningen for å kunne gjennomføre treningsregattaer og større arrangement må arrangøren ha start-, mål- og kontrollfartøy. Kan sammenlignes med startbuer i skisport etc. For å kunne opprettholde nødvendig grad av sikkerhet og profesjonalitet snakker vi her om større til dels innelukkede fartøyer – godt utstyrt med sikkerhetsutstyr, kommunikasjonsmidler, vinsjer etc.

Fartøyene må være av en viss størrelse av hensyn til vind og bølger. I tillegg må fartøyet kunne romme flere personer for å betjene de ulike oppgavene som start-, mål- og kontrolloppgavene krever. Kontrollfartøy av en viss størrelse kreves blant annet som følge av at Kystverket pålegger regattaarrangører å løse konflikter mellom stadig økende nyttetraffikk og regattabåter, økt antall fritidsbåter krever særskilt oppfølging. Kontrollfartøy er også påkrevd for å ivareta sikkerheten ved arrangement for barn og unge på grunn av vår værutsatte kyst.

Askøy seilforening er i startgropa for å investere i Start-/Målgangsfartøy – deres prosjekt søker, som det første, om særskilt godkjenning for søknad om spillemidler. (Søknad sendt høst 2007).

2. Molo/bølgebryter: Skjerming av konkurranseanlegg i vær-/ bølgeutsatte områder rundt kysten. Gjelder også om utsettingsrampen må skjermes for vær/bølger for at joller for barn/ungdom og funksjonshemmede skal kunne sjøsettes sikkert. I Oslofjord-området innebærer isproblematikken at molo/bølgebryter bør bygges i solid betong, og med god fundamentering/moring, for å oppnå varighet og funksjonalitet. Lengre nord i landet er gjerne ikke isproblematikken like framtreddende, men her har vi forholdet rundt betydelige forskjeller mellom flo og fjære, samt værutsatt kyst. Dette innebærer ofte store variasjoner som krever solide konstruksjoner/flottører, samt kraftig fundamentering.
3. Mast/båt/personkran: Utsett og opptak av konkurransebåter som oppbevares på land og til hjelp for personer med funksjonshemming. I dag kan det kun søkes for personkran under Anlegg for funksjonshemmede – helsesportsanlegg. Kranene krever jevnlig sertifisering for godkjent drift og sertifisering av personer som bruker kranene.
4. Bøyer med moringer: Faste konkurranse og treningsbøyer for bruk hele året eller kun i sommerhalvåret – faste rundingsbøyer/merker til trening og konkurranseseiling.

Bakgrunn

Hvorfor anleggspolitisk plan for seilsportsanlegg?

Norges Seilforbund (NSF) godkjente på styremøte 2/06 sak 25/06 "Båt, samfunn og anlegg" forslag til endringer og tillegg til definisjonen av søkbare anlegg for seiling fra tippemidlene. Forslaget ble fremlagt for Kirke og Kulturdepartementet - Idrettsavdelingen i møte 26. april 2006 og bekreftet mottatt i brev til Idrettsavdelingen 8. mai 2006 "Spillemidler til anlegg – innspill til forskrifter med effekt fra 2007".

Seilforbundets forslag om å godkjenne *utsettingsrampe for joller og sikringsbåter i tilknytning til vannsportanlegg* ble etter NSF innstilling godkjent som søkbart anlegg for ordinære spillemidlene fra 2007 (tilskudd 1/3 inntil 700.000).

NSFs begrunnelse var at utsettingsrampe er nødvendig for barne-/ungdomsseiling og for tilrettelegging av seiling for funksjonshemmede, for å ha tilgjengelig mobile sikringsbåter som transporteres og sjøsettes under ulike arrangement/konkurranser. Andre vannsportsidretter og lokalbefolkningen med småbåter har tilsvarende behov og kan benytte samme anlegg.

Idrettsavdelingen ga i møte 26. april 2006 klare signaler om at det var ønskelig at seilforbundet utarbeidet en anleggs plan med Norges Seilforbundets anleggspolitiske prioriteringer som grunnlag for anbefaling av eventuelle endringer i søkbare anlegg for vannsport.

Tidligere idrettspolitisk behandling av anleggspolitiske spørsmål

RIKSANLEGG. Seilinget 1990 vedtok under sak 8 "Forslag vedr. rixsanlegg":

"Pkt 1. NSF's styre slutter seg til konklusjonene i utredning fra anleggsutvalget, datert 16.01.92 som grunnlag for Forbundets anleggspolitikk. (enstemmig vedtatt)

Pkt 2. Dette innebærer at det – på det nåværende tidspunkt – ikke etableres rixsanlegg for seilспорт. I stedet anbefales seilkretsene til å organisere seg i regioner, hvor det innen gjeldende ordning vedrørende tilskudd til fylkesanlegg planlegges en egnet anleggs-utbygging. (Vedtatt mot 19 stemmer)"

Økt fokus på anleggspolitiske spørsmål fra 2005

NSF opprettet 2005-2007 komité "Båt, samfunn og anlegg" ledet av et styremedlem. Komitéens arbeidsgruppe for anlegg var Per-Kristian Nilsen og Susan Berentsen. I 2006 godkjente forbundstyret komitéens innstilling som NSF's offisielle innstilling og innspill til Kultur og Kirke departementets arbeid med forskriftene vedr. spillemidler til anlegg.

Komité for båt, samfunn og anlegg referat fra 20.november 2006:

pkt 5. "Spillemidler til anlegg – veien videre". "Videre behov for anleggsmidler for seilsporten ble diskutert, som for eksempel Start-/målbåt, sikkerhetsbåter, lysanlegg, Molo/bølgebryter, mast-/båt/personkran, Bøyer med moringer, Gjestehavn, etc."

pkt 6. "Anleggspolitisk plan for NSF"... Om nødvendig prioriteres den del av arbeidet som går på anlegg sjø og bane i denne omgang - og at videre arbeid med landbasert anlegg kan da om nødvendig utsettes til vinteren 2007/2008."

Egen Anleggskomiteé er opprettet for perioden 2007-2009 med mandat å:

- bidra til *flere godt utstyrte ungdomsvennlige seilsportsanlegg*
- *definere nødvendige anleggsfaktorer* både på land og til sjøs
- *øke kompetansen* om seilsportsanlegg

Anleggskomiteens prioriterte oppgaver med mål å få barne-/ungdomsvennlige anlegg:

- Få oversikt, prioritere oppfølging, påvirke/tilpasse søkbare anleggstyper for spillemidler.
- Bidra til fornyelse/rutiner for Spillemidler til utstyr: innstille prioritering av søkbart materiell, kriterier for fordeling, kriterier for å vektlegge aktivitet.
- Påvirke forskrift for Spillemidler (SM) til anlegg: for ungdomsvennlig seilforening, bidra til prøvesøknad start-/bøyebåt, påvirke til raskere utbetaling
- Anleggspolitisk plan: *Få oversikt* over eksisterende anlegg, *prioritere tiltak* for bedre barne- og ungdomsvennlige anlegg, *påvirke korrekt registrering* av seilsports-anlegg i Kultur- og kirke kultur-departementets register Idrettsanlegg.no, *oppdatere* anleggspolitisk plan

Norges Seilforbund ønsker å være offensive med hensyn til de muligheter spillemidler gir for å *delfinansiere god og sikker barne- og ungdomsseiling*. Målet er flere seilende ungdommer, mindre frafall og ungdomssikre seilforeninger ved å definere hva som er nødvendig anlegg og utstyr i en ungdomsvennlig og sikker seilforening.

Styret i Norges seilforbund vedtok NSF's anleggspolitiske plan på styremøtet 16.mars 2007. Revidert anleggspolitisk plan ble vedtatt av styret i Norges Seilforbund 7. mars 2008.

Forutsetninger

Planens fokusområder

Trening og konkurranseanlegg for barn og ungdom i alderen 6-19 år prioriteres når det gjelder spillemidler, særlig prioritert er aldersgruppen 13-19 år. Anleggspolitisk plan har derfor primærfokus på denne aldersgruppen. Anlegg spesielt tilrettelagt for ungdom kan i stor grad også benyttes av andre aldersgrupper og det er erfaringsmessig stort flerbruk av anleggene.

Jollene står på land og er avhengig av strand eller slipp for å komme ut og inn. Mange ungdommer seiler også små kjølbåter og lokale klassebåter som er avhengig av smale bryggeplasser om de ikke tas opp og oppbevares på land. For å lette overgangen fra ungdomsseiling til voksenseiling, er det viktig at anleggene dekker flere brukergruppen. Norges Seilforbund ser at dette er vesentlig for å hindre frafall i denne viktige aldersgruppen.

Turseiling drives av en betydelig andel av befolkningen, disse er ikke alltid tilknyttet den lokale seilforening. Større konkurransebåter og turseilere har ofte sine båter i private bryggeanlegg, da det er få seilforeninger som har tilstrekkelig med bryggeplasser for sine seilere. Konkurransebåtene har behov for et godt utbygget system for gjestende seilere til arrangementer.

Universell utforming

I dagens samfunn er det bred enighet om at mennesker med nedsatt funksjonsevne så langt som mulig skal ha tilgang til aktiviteter og opplevelser på lik linje med såkalte funksjonsfriske. I de senere årene har perspektivet blitt utvidet til i sterkere grad også å gjelde alle former for funksjonshemninger (syn, hørsel, orienteringsevne og nedsatte mentale funksjoner). For å markere dette utvidede perspektivet brukes nå betegnelsen universell utforming (UU).

”Universell utforming (UU)” betyr at produkter, byggverk og uteområder skal utformes slik at de kan brukes av alle mennesker, i så stor utstrekning som mulig. Målet med universell utforming er god tilgjengelighet på alle områder. Alle skal ha samme muligheter til personlig utvikling, samfunnsdeltakelse og livsutfoldelse.”

Seiling for funksjonshemmede er nå en integrert del av Norges Seilforbunds virksomhet og utøvere med funksjonshemming er en naturlig del av Seilforbundets landslagssatsning og aktiviteten i de lokale seilforeninger. Seiling er en idrett som i stor grad inkluderer utøvere med ulike funksjonshemninger. Det forutsettes at alle nye seilsportsanlegg har universell utforming. Anleggsmassen består av mange gamle ærverdige bygg og anlegg som det kreves omtanke og kreativitet for å gjøre tilgjengelig for alle mennesker. Eldre anlegg kan gjennom spillemidler til anlegg søke om støtte for særskilt kostbar tilrettelegging/universell utforming.

Det er lang tradisjon for seiling for funksjonshemmede som en naturlig del av seilsportens tilbud. Godkjenning av arrangørbåt som søkbart anlegg vil gjøre det mulig for personer med funksjonshemming å delta i arrangørbåten. Det er en selvfølge at alle søkbare anlegg skal ha universell utforming.

Flerbruk av seilsportsanlegg

Det er tradisjonelt stor flerbruk av seilsportsanlegg. Anlegg benyttet til regattaseiling kan også benyttes som treningsanlegg, så her er det stor grad av sambruk og mulig for samarbeide mellom seilklubbene om innkjøp av dyrt utstyr. Det er også store muligheter for sambruk av anleggene med andre idretter, særskilt vannidrettene. Flere seilforeninger har gode erfaringer med bruk av anleggene til skolefritidsordningen (SFO). I tillegg arrangerer mange seilforeninger sommerleirer som også bidrar til å rekruttere og beholde seilerne.

Seilsportsanlegg åpne anlegg som i stor grad er åpne for almen ferdsel og derved sørger for at strandsonen er tilgjengelig for allmennheten.

Utfordringer for framtidens seilспорт

Norges Seilforbund organiserer seilsporten i Norge. Seilsporten omfatter både konkurranse- og turseilerne. For alle er sikkerhet viktig, både når det gjelder værforhold og hensynet til andre brukere av vannspeilet.

Sikkerhet til sjøs

Ferdsel på sjøen krever at utøverne har tilstrekkelig kunnskap og erfaring til å mestre ulike utfordringer. Det være seg værromslag, uhell med utstyr eller andre uforutsette hendelser som ikke er direkte relatert til idrettsutøvelsen, men til ferdsel på sjøen. Utøvelse av seilспорт krever opplæring i både seiling og sjømannskap for å bli en trygg og god seiler. Mange starter som helt unge og får ansvar for seg selv i en liten jolle. Også eldre nybegynnere trenger opplæring, da det å beherske sjøen krever erfaring.

For kystbefolkningen er sjølivet en del av den lokale kulturarven, og det moderne samfunnet inkluderer ikke på samme måte som tidligere den naturlige opplæring som ble gitt for trygg ferdsel på sjøen tuftet på overleveringer fra generasjon til generasjon. I lys av svekket kjennskap i forhold til kystlivets farer ser Norges Seilforbund et ansvar for at unge opplæres til respekt, kjennskap og forståelse i forhold til sikker bruk av kystlinjen. Dessverre viser nyere statistikk fra SSB en markant økning i ulykker til sjøs grunnet manglende opplæring.

Brukere av vannspeilet oppfatter i stor grad at vannarealet er fritt tilgjengelig for dem. En voksende andel av båtbrukere har stor båt og liten erfaring i båtåndtering. Det store flertall av brukerne av vannspeilet er fornuftige mennesker som viser hensyn og endrer kurs når de blir bedt om det. Seilere, som båtførere, må lære å ferdes på sjøen og ta hensyn til andre sjøfarende. I dag er det også blitt større trafikk med langt flere fritidsbåter med større fart enn tidligere, slik at det er viktig for egen og andres sikkerhet å kjenne ferdselsreglene til sjøs.

Det er besluttet innført obligatorisk båtførerbevis for alle båtførere som fører båter over en viss lengde med et visst farts potensial fra sesongen 2008. Dette vil også omfatte seilere som konkurrerer i større båter. Norges Seilforbund støtter obligatorisk båtførerbevis og deltar i arbeidet med å utforme ordningen.

Ferdsel på sjøen kan medføre fare og utøvere må lære å respektere sjøen og lære hvordan de skal håndtere båt og utstyr i forskjellige situasjoner. På sjøen kan seileren ikke kjøre inn til siden og vente på hjelp, men må være forberedt på å hjelpe seg selv eller komme andre til hjelp. Regattaarrangører melder om at det er et økende antall båtbrukere som ikke følger regattaarrangørens henvisning om å endre kurs. Båtførere som krysser rett igjennom regattafeltet med barn og ungdom kan forårsake risikofylte situasjoner.

Sjøveisreglene er trafikkreglene på sjøen og gjelder når båter møtes på sjøen. Nyttébåtene har fortrinnsrett. Mellom båter som kappseiler gjelder det internasjonale seilreglementet med nasjonale tillegg. Når båter som kappseiler møter annen trafikk gjelder sjøveisreglene.

Store regattaer som Færder'n, er pålagt sikringsfartøy av kystverket og politiet for å forebygge ulykker, spesielt i forhold til nyttéfartøy. Det er et økende krav til sikkerhet fra myndighetenes side ved arrangement.

Forutsetningen for å arrangere sikre ungdomsregattaer må arrangøren ha gode start og målgangsfartøy. For å tilfredsstillere seilingsportens nye krav kan ikke arrangøren uten videre benytte private arrangørbåter, men bør ha spesielt tilpasset fartøy til dette.

Tilgang til vannspeilet – regulering av strandsoner og vannspeilet

Stadig flere bruker vannspeilet. Det er mange ulike brukergrupper, presset på tilgang til strandsonen og bruk av vannspeilet har økt og reguleres i stadig, større grad enn tidligere.

Alle idrettsanlegg må ved endringer og nyanlegg forholde seg til ulike reguleringsbestemmelser. Stadig flere kommuner regulerer bruken av vannspeilet til ulike formål og brukergrupper. Dette er en endring fra tidligere, hvor havnedistriktene stort sett forholdt seg til vannspeilet nær land. Dette kan være positivt for vår idrett, men viktig at kretser og klubber er våkne når slike prosesser igangsettes, slik at seilingsportens tradisjonelt benyttede arealer ikke avsettes til andre formål.

Utfordringen for seilingsporten i nye områder er vanskelig tilgang på kystlinjen. Her kreves samarbeid ikke kun med idretten, men også andre frivillige organisasjoner som bruker vann og strandlinjen til sin aktivitet. Norges Seilforbund bidrar gjerne med arbeidet med å sikre tilgang til strandlinjen for seiling og andre organiserte og uorganiserte brukere.

I forbindelse med Idrettsforbundets anleggspolitiske program støttet NSF høsten 2007 NIF's strategi om å:

”identifisere og utrede mulighet for overtagelse/benyttelse av Forsvarets bygningsmasse til idretten”.

Det er ikke bare bygningsmassen som er av stor interesse for idretten, Norges Seilforbund påpekte at det er viktig at Forsvarets kystlinjeanlegg skal sikres idretten og almenhetens framtidige bruk.

Regattaseiling

Seilingsporten er en utfordrende idrett for jenter og gutter, ung og gammel, elite og trim, avkobling og rekreasjon, funksjonsfriske og seilere med funksjonshemninger. En utviklende miljøvennlig kunnskapsidrett som drives ute i det fri og har stort framtidsperspektiv. Seiling kan drives av alle, på alle nivåer, både på tur og toppnivå, som individuell idrett og som lagidrett - uansett alder og fysiske forutsetninger.

Seiling er en tradisjonell og stor idrett på verdensbasis og i Norge. Første kjente regatta ble arrangert i 1850-årene. Eldste seilforening er Frognerkilen Seilforening som ble stiftet 23. mai 1860. Bergens Seilforening er nest eldst, stiftet 1. januar 1872. Norge fikk sitt første olympiske gull i 1912, Norge har 31 olympiske medaljer i seiling; 18 gull, 10 sølv og 3 bronse. Det har blitt medaljer i alle sommerolympiader etter 1988, sist med gull til Siren Sundby i Athen 2004. Seiling er den mestvinnende sommeridrett i olympisk sammenheng.

Hva er regattaseiling

Utøveren skal seile løpet (banen) raskest mulig: dvs. finne raskeste vei rundt på forhånd definerte merker/bøyer eller øyer for den saks skyld. Det unike ved regattaseiling er at det er en livslang idrett hvor båttype kan endres etter erfaring, idrettsfaglignivå og/eller fysisk form. Det gjelder å finne den båttype som tilfredsstillende dine behov, forutsetninger og forventninger. Avhengig alder, ferdighet og fysiske forutsetninger kan seilere i alle aldre tilpasse båt og utstyr slik at de kan seile hele livet. Som eksempel på dette er det hyggelig å trekke frem Kong Olav som konkurrerte aktivt godt opp i åttiårene.

Seiling som idrett

Norges seilforbund (NSF) organiserer norsk konkurranseseiling og er tilknyttet Norges Idrettsforbund – NIF. NSF representerer 107 seilforeninger lokalisert langs hele kysten fra Oslofjorden til Tromsø, med til sammen nær 28.000 medlemmer.

Seiling er en miljøvennlig og sunn idrett og fritidsaktivitet, som seileren kan drive med hele livet, på ulike nivåer. Seiling for barn og unge stiller spesielle krav til våre anlegg, da disse aktivitetene krever høy grad av sikkerhet og oppfølging. Nytt i den senere tid er også at NSF har tatt over ansvaret for handicap-seilingen i Norge. En betydelig del av seilsportsaktivitetene er breddeidrett, spesielt rettet mot barn og ungdom.

Norges Seilforbund ser også viktigheten av at erfaringslæringen som skjer under konkurranse også trekkes over i øvrig ferdsel på sjøen, og at nær samtlige aktive seilere også bruker sine erfaringer fra idretten i forhold til fritidssystemer på sjøen i et livslangt perspektiv.

Aktive seilere – hvor holder de til?

AKTIVE SEILERE FORDELT PÅ SEILKRETSET

NORGES SEILFORBUND	TOTAL	Kvinner	Menn	
Seilkretser	17 977	4 092	23 %	13 885
Oslo og Akershus Seilkrets	8 705	1 906	22 %	6 799
Vestfold Seilkrets	1 937	471	24 %	1 466
Hordaland Seilkrets	1 368	305	22 %	1 063
Rogaland Seilkrets	1 280	214	17 %	1 066
Østfold Seilkrets	1 076	250	23 %	826
Trøndelag Seilkrets	659	233	35 %	426
Vest-Agder Seilkrets	566	126	22 %	440
Aust-Agder Seilkrets	534	127	24 %	407
Telemark Seilkrets	523	114	22 %	409
Møre og Romsdal Seilkrets	435	89	20 %	346
Troms Seilkrets	378	123	33 %	255
Nordland Seilkrets	323	80	25 %	243
Sogn og Fjordane Seglkrins	193	54	28 %	139

Kilde: Idrettsregistreringen 2005 – antall aktive

Oslo og Akershus hadde i 2005 nær 50 % av alle aktive seilere. Vestfold har nær 11 %, tett fulgt av Hordaland og Rogaland i overkant av 7 %, Østfold og Agderfylkene har 6 % hver av de aktive seilerne. I tillegg kommer alle de uorganiserte turseilerne.

Seilforbundet har siden 2006 hatt spesiell fokus på områder med forholdsmessig få aktive seilere.

AKTIVE SEILERE ETTER SEILFORENINGENES STØRRELSE over 200 Aktive totalt

Seilforeninger	TOTAL	K	M
Kongelig Norsk Seilforening	4 205	613	3 592
Bærum Seilforening.	836	205	631
Stavanger Seilforening	724	105	619
Asker Seilforening	741	209	532
Tønsberg Seilforening	522	162	360
Soon Seilforening	514	232	282
Vestfjordens Seilfor.	422	139	283
Bergens Seilforening	419	98	321
Fredrikstad Seilforening	412	71	341
Oslo Seilforening	362	102	260
Drøbaksund Seilforening	354	119	235
Trondhjems Seilforening	338	117	221
Røyken Seilforening	312	98	214
Sola Brettseilerforening	298	68	230
Christianssands Seilforening	250	50	200
Sandefjord Seilforening	247	46	201
Drammens Seilforening	240	35	205
Oppegård Seilforening	243	57	186
Brevik Seilforening	249	59	190
Kragerø Seilforening	228	55	173
Tromsø Seilforening	215	75	140
Moss Seilforening	214	66	148
Arendals Seilforening	203	32	171

Kilde: Idrettsregistreringen 2005.

KNS hadde i 2005 desidert største andel seilere med sine totalt nær fire tusen aktive. Bærum, Stavanger og Asker har over syv hundre aktive seilere. Norges Seilforbund ble stiftet i 1971, fram til da hadde KNS funksjon som landsforening.

Det spesielle med seilsporten er at den er integrerende og sosial. Funksjonsfriske og funksjonshemmede konkurrerer mot hverandre og med hverandre. På samme måte konkurrerer også forskjellige generasjoner i mange ikke aldersbestemte båtklasser.

Ettersom Norges Seilforbund utenom større offisielle mesterskap (eks. NM) ikke krever medlemskap i idrettsforening av andre enn rormannen overstiger antall utøvere langt mer enn det som er angitt i tall materialet. Bare Færderseilasen alene samler mer enn 5 000 personer. Norges Seilforbund antar at nærmere 30 000 personer er involvert i konkurranseseiling årlig, mens godt over 100 000 personer dyrker seiling som fritidssysse.

Seiling for funksjonshemmede

Regattaseiling for funksjonshemmede foregår i Norge for det meste i to båttyper; 2.4mR og Sonar. 2.4mR er en enmannsbåt hvor seileren sitter midt i båten med nesens fremover og styrer enten med bena på pedaler, eller med armene og rorkult, all trimming foregår fra cockpit, og båten er meget lett å trimme og manøvrere. 2.4mR klassen er utbredt i mange land, men flest finnes i Skandinavia. 2.4mR seiles av funksjonsfriske og -hemmede på like vilkår. Det er nok den eneste båten i verden hvor funksjonshemming ikke er noe stort hinder.

Sonar er en tremannsbåt hvor seilerne må flytte seg fra side til side. Båten er mest utbredt i Nord-Amerika. Sonaren er heller ikke konstruert for funksjonshemmede, men dens store cockpit gjør at forflytning og manøvrering mulig. Båten seiles uten spinnaker. Sonaren er ypperlig til opplæring av alle seilere, ikke bare seilere med funksjonshemming.

Ungdomsseiling

Tilbudet til barn og ungdom er i dag at de kan seile både enmanns- og tomannsjoller, ulike former for brett, kjølbåter, tur og havseiler avhengig av tilbudet der de bor. De vanligste rekrutteringsbåtene er i dag Optimist, Zoom 8, E-jolle, Brett, 29-er, Snipe, samt lokale små kjølbåter. Ungdomsjollene/-brettene fraktes på biltak eller hengere til regattaer rundt omkring i landet. Det er et aktivt jollemiljø i Norge med over 300 seilere på siste Norgescup i 2007. Mange ungdommer lærer å seile i lokale klasser som Andunge, Kragerøterne, Oselvar, Grimstadjolle, 12,5 kvm og lignende. Seiling er i en særstilling, da voksne i miljøet i stor grad fortsetter egen regattaseiling når barna klarer seg selv.

Seilforeningene kjøper ofte inn opplæringsbåter og brett slik at barn og unge kan prøve seiling første sesongen uten å måtte kjøpe utstyret selv. Spillemidler til utstyr er en kjærkommen medfinansiering i dag og bidrar med inntil 1/3 til opplæringsbåter/brett etter særskilt søknad. Regattabåten/brettet er tradisjonelt private anlegg som seilerne per i dag må kjøpe inn selv; alene eller i samarbeid med en annen seiler. Innen seilsporten er det ikke vanlig at klubbene kjøper inn regattabåter, slik som roklubber og enkelte kajakkklubber har tradisjon for.

Erfaringer fra de tidligere årene viser at trenerens rolle, foreldrenes engasjement og et differensiert ungdomstilbud er nøkkelementer for et vellykket barne- og ungdomstilbud i seilforeningene. Håndbok for barne og ungdomsseiling er snart klar.

Norges seilforbund har som mål å få flere glade seilere, gode barne og ungdomsarenaer. I tillegg til å øke antall aktive seilere er det også et mål å øke aktiviteten og kvaliteten for de som alt er aktive utøvere i klubbene. For å bidra til økt aktivitet og kvalitet, benytter seilforbundet aktivitetskonsulenter til å følge opp seilforeningene lokalt og regionalt. Det vil bli økt fokus på klubb utvikling, bruk av konseptet ”ungdomsvennlig seilforening”, samt bedre oppfølging av klubbene gjennom aktivitetskonsulentene.

Gjennom trenerkurs, -oppfølging, klubb utvikling og ungdomssamlinger er målet å øke aktiviteten og kvaliteten på tilbudet sammen med de frivillige i klubbene, basert på idrettens verdigrunnlag. Flere og bedre utdannede trenere vil gi et bedre og mer differensiert tilbud til barn og ungdom i seilforeningene.

Et av delmålene for å nå dette er at klubbene har en trenerstruktur med en hovedtrener som har det overordnede ansvaret for utviklingen av trenere og seilere i klubben. Denne treneren skal være med på trenerutvikling i regi av NSF og videreføre kunnskapen til de andre trenerne i klubben. Han/hun skal også oppfordre de andre trenerne i klubben til å delta på trenerkurs/-seminarer tilpasset deres nivå.

I utvalgte klubber skal det arbeides for integrert seiling. Rekrutteringen til dette skal blant annet skje via sommerleirer for funksjonshemmede barn og ungdom hvor seiling blir tilbudt som aktivitet.

Deltagere i Norgesmesterskap - ungdomsklasser

I 2006 arrangerte 17 seilforeninger 31 Norgesmesterskap med totalt 763 deltagende båter med totalt 2 025 seilere i båtene. Dvs at det gjennomsnittlig deltok nær 3 seilere (2,7) i hver båt. Åtte av disse NM gikk i ungdomsklasser med aldersbegrenset deltagelse. I tillegg ble NM arrangert i 7 klasser flertallet deltagerne er ungdom og yngre voksne. Seilerene kan først delta i NM fra det året seileren fyller 13 år, iht NIFs regler. Listen over NM klasser er lengre enn vist under, her vises kun utvalgte klasser.

UTVALGTE NM- 2007 (2006) JUNIORKLASSER OG KLASSER MED JUNIORER

Klasse	Antall båter	Antall seilere	Totalt Ant seilere
<i>Enmannsjolle/båt</i>			
Optimist Jenter 13-15 år	38 (40)	1	38 (40)
Optimist Gutter 13-15 år	46 (40)	1	46 (40)
Optimist klubblag NM 13-15 år (4 båter/seilere per lag)	14 (10)	4	56 (40)
Zoom 8 13-18 år jenter *	38 (40)	1	38 (40)
Zoom 8 13-18 år gutter *	29 *	1	29 *
Zoom 8 klubblag NM 13-18 år (4 båter/seilere per lag)	10 (9)	4	40 (36)
E-Jolle Damer 15-20 år	29 (24)	1	29 (24)
E-Jolle Herrer 15-20 år	51 (49)	1	51 (49)
E-jolle klubblag NM 15-20 år (4 båter/seilere per lag)	16 (8)	4	64 (32)
2,4 mR - Tilrettelagt funksjonshemmede	10 (14)	1	10 (14)
<i>Brettseiling</i>			
Formula Windsurfing	31 (32)	1	31 (32)
<i>Flermannsjolle/båt/flerskrog</i>			
29'er	14	2	28
Snipe	41 (60)	2	82 (120)
Dame NM Snipe	20 (16)	2	40 (32)
Andunge	32 (24)	3	96 (72)
Hobie Cat	23 (23)	2	46 (46)
<i>Olympiske klasser</i>			
Laser Std (enmannsjolle)	26 (22)	1	26 (22)
Laser Radial jenter + gutter	9+5	1	14 '
Sum	482 (411)		764 (639)

* Seilte jenter og gutter sammen i 2006, totalt 40 deltagere.

Av tabellen ser vi at det har vært en økning på 125 deltagere (nær 20 %) fra 2006 til 2007. I tillegg arrangeres det Norges cuper og lokale regattaer langs hele kysten med stor deltagelse av barn og ungdom.

Landslag og Toppseil

Norges Seilforbund tar ut landslag og rekrutteringslandslag i de prioriterte OL-klasser, som er Laser Radial Damer, Laser Standard herrer, 49'er, 470 damer og Brett Dame/Herre, samt NSF's prioriterte ungdomsklasser i Toppseil som er E-jolle og 29'er.

Regattaformer

Det finnes mange ulike regattaformer, alt fra små klubbregattaer til nasjonale og internasjonale mesterskapet. Målsettingen er alltid, uansett ferdighetsnivå, å fullføre løpet raskere enn konkurrentene i samme klasse. Konkurranser fra klubbnivå til VM og Olympiske leker kan arrangeres på samme arena (baneområde) og med det samme utstyret.

Vanligste regattaform er båt mot båt med felles start, såkalte individuelle regattaer, her seiler like båter mot hverandre og vinneren er den som går først i mål. Individuelle regattaer er den vanligste formen for barne og ungdomsregattaer for joller hvor en eller to seilere seiler sammen.

Ulike båttyper kan også konkurrere mot hverandre. Da tildeles de ulike båter et erfarings- eller konstruksjonsmåltall; såkalt handikap og plassering regnes ut etter målgang med en formel inneholdende faktorer som seiltid, distanse, båtens måltall/handikap eller erfarings-tall. Slike måltall-/handikapregattaer (LYS, IMS) seiles ofte over noe distanse og kan bestå av flere klasser med ulike starter med både like båter og såkalte måltall-/handikapbåter.

Starten av regattaer kan foregå fra land, men som oftest benyttes startbåt da baneområdet er avhengig av vindretning og øvrig ferdsel på sjøen. Start-/målgangs-/arrangørbåter er derfor en viktig del av et regattaarrangement. Jo lengre fra land arrangementet foregår, desto viktigere er også stødige sikringsbåter.

Baneseilaser

De mest vanligste ungdomsregattaer hvor barn og ungdom seiler klasser med like båttyper. Barn og unge seiler baneseilaser som er enkle triangulære eller firkantet baner, med tre/fire utlagte bøyer som skal rundes en eller flere ganger i en forhånd fastlagt rekkefølge. Mange mesterskap utfordrer seilerne med en serie av regattaer med flere løp hver dag over flere dager. Det kan være opptil 80 joller i samme start, blir det flere enn 80 påmeldte vurderes å dele klassen i puljer/heat som seiler mot hverandre for å kåre vinneren.

En populær konkurranseform mellom klubbens juniorseilere er lagseilas, her seiler fire og fire joller mot hverandre for å kåre beste klubbtag. Matchracing er en klassisk form for seiling mellom to og to båter av samme type, hvor deltagerne møter hverandre før vinneren kan kåres.

Vanlig for baneseilaser, også for barn og ungdom, er at det arrangeres flere regattaer (løp) hver dag. Ved helgregattaer at det arrangeres det vanligvis totalt seks løp, med inntil fire løp lørdag og siste start senest kl. 15 eller 16 søndag. Hvert løp tar minimum en time, ofte mer. Med forberedelse inntil en time før start, venting mellom løpene er seilerne sjelden i land igjen før det har gått seks timer, i tillegg kommer tidsbruk til og fra baneområdet som ofte ligger et godt stykke fra landbasen..

Det er ikke pølsebod på sjøen, så matpakken må være ferdigsmurt og vannsikkert emballert før seilerne drar utpå.

De yngste seilerne blir tatt i land når sikkerhetsforhold krever dette eller for å gjøre dagen kortere. Toalettforholdene utpå er svært begrenset og krever spesiell omtanke for de yngre seilerne.

Valg av baneområde

Arrangøren bestemmer i invitasjonen hvilken regattaform og hvilke klasser som er invitert, beskriver løpet som skal seiles og hvilke baneområder som skal benyttes. Klubbens muligheter til å velge baneområder begrenses i stor grad av vannspeilets fasong, topografiens påvirkning av vinden, andre brukergrupper så som lystbåter, og farleder for nyttetraffikken. Avstanden til regulerte områder som hekkeområder, spiller også inn.

Værmelding kan også være avgjørende for hvilket baneområde som kan benyttes sammen med seilernes ferdighetsnivå i forhold til hvor skjermet området bør være. For gjennomføring av en sikker ungdomsregatta er det en forutsetning med god forhåndsplanlegging og god kommunikasjon mellom vannspeilets ulike brukergrupper. Kommunikasjon til seilere og kommunikasjon med arrangørstaben foregår i stor grad ved bruk av optiske signaler (flagg) og radiokommunikasjon (VHF).

Valg av baneområdet kan illustreres ved banekartet til Arendal Seilforening arrangement av Norgescup 2008 hvor 6 ulike klasser skal konkurrere på fire baner. Legg merke til at banene er lagt slik at de ikke kommer i konflikt med skipsleden:

Distanseseilaser

Lengre distanseseilaser arrangeres for tur- og havseilere. Båtene deles inn i på forhånd bestemte klasser etter type, størrelse eller erfaringstall. Distanseseilasene er en god arena hvor erfarne seilere i stor grad lærer opp uerfarne og gjerne yngre seilere. Det er stor tradisjon for at ulike grupper seiler sammen; her seiler familier og venner båtene på tvers av alder, kjønn og erfaring, med stor grad av erfaringsoverføring deltagerne imellom. Det er derfor viktig med god tilrettelegging for at disse regattane kan gjennomføres på en god måte med hensyn til sikkerhet.

Distanse/forflytningsseilaser vil alltid foregå i farvann som andre seilere og nyttetraffikken bruker. Det er derfor viktig med kommunikasjon med nyttetraffikk – havnesjefen er en viktig samarbeidspartner. Største distanse seilas i Oslofjorden er "Færder'n" som de fleste har hørt om. Her stillte i 2006 over tusen båter til start. Det er flere løp avhengig av båtenes størrelse, de største båtene seiler fra Oslo rundt Færder fyr og i mål utenfor Horten. Arrangører av distanseregattaer kan benytte samme utstyr som arrangører av baneregattaer.

Regattaarrangørens oppgaver

Det er en krevende og ansvarsfull jobb å være regattaarrangør. Norges Seilforbund har en særskilt satsning på utdanningsstigen for regattaarrangører og tilbyr kurs på tre nivåer, slik at regattaseilere kan forvente gode regattaarrangement. Regattaarrangøren er ansvarlig for at regattaen på sjøen skal foregå i henhold til det gjeldende regelverk.

Regattaarrangørens ansvar er:

- Innbydelsen - fastsetter hvem som er invitert.
- Seilingsbestemmelsene - skriver de regler det skal seiles etter
- Flaggstander på land for optisk signal
- Offisielle oppslagstavle – for oppslag av endringer i seilingsbestemmelsene, protestoppslag, resultatlister
- Tilstrekkelig bemanning til start/målgangsfartøy - regattasjef, starter, tidtaker, Signalansvarlig, sekretariat med listeskrivere for tidlig startende, målgang, resultatansvarlig,
- Tilstrekkelig bemanning og antall sikkerhets-, bøye-, og dommerbåter med et tilstrekkelig antall VHFer for intern og ekstern kommunikasjon
- Tekniske hjelpemidler som datamaskiner, startpistol,
- Flaggstandarder til start og bøyebåter
- Dregger/ankre med lange og solide ankerliner
- Tilstrekkelig med bøyer og reservebøyer med dregger og ankerliner

For å kommunisere med seilerne bruker regattaarrangøren flere flagg gjerne samtidig, i henhold til standard prosedyre. Startprosedyren vises også med flagg, understøttet av lydsignal. Hver klasse har sitt klasseflagg som heises et gitt tidsintervall før start. Flere klasser kan starte etter hverandre om løpene og baneområdene tilpasses dette. Regattaen starter formelt sett fire minutter før start, når kappseilingsreglene begynner å gjelde. Alle seilere må derfor lære seg flaggsignalene og deres betydning.

Løpet

Regattaarrangøren er i startbåten og er ansvarlig for at gjeldende prosedyrer blir fulgt.

Legging av bane og endring av løpet

De fleste løp legges på baner slik at første og siste løpsdel er mot vinden; det kalles kryss. Startlinjen legges nitti grader mot vinden og må ofte justeres helt fram til start fordi vinden aldri er helt stabil. Startlinjen og startprosedyren blir ofte ansett som det viktigste og mest komplekse sidene ved seiling. Dreier vinden må regattaarrangøren legge om på banen og endre startlinjen, dette er bøyebåtenes oppgave. Regattaarrangøren er ansvarlig for at banen endres ved skiftende vindforhold og at bøyemannskapet legger om banen og viser seilerne til rette. Dette må skje hurtig og korrekte signalflagg må vises.

Starten

Startlinjens lengde bestemmes i forhold til antall startende båter og avgrenses mellom utlagt merke og startbåtenes siktestang, startlinjen er optisk og forutsetter klar siktløpe mellom bøye og startstang. Startmannskapet benytter i dag ofte private båter/fartøy (startbåt) hvor de fortrinnsvis kan stå støtt, selv i grov sjø og ha oversikt over hele startlinjen uansett værforhold. Det er en fordel for regattaarrangør og starter å stå høyere enn de kappseilende båter, både for å kunne vurdere værforhold for banelegging og ikke minst se om noen krysser startlinjen for tidlig og skal noteres med tjuvstart.

Solide og sikre regattafartøy

Små klubbregattaer kan ha start fra land, det er vanlig at større ungdomsregattaer har start et stykke fra land, hvor det er fri vind – og da må arrangøren ha start-/målgangsbåt.

Start-/målgangsbåt

En av arrangørens største utfordring er å finne et egnet start- og målgangsfartøy som er både stødig og hurtiggående. Arrangementsbase med resultatservice, bryggeplass for arrangørbåter, sikringsbåter, trener- / sikringsbåter fra besøkende seilforeninger ordner de fleste seilforeninger greit.

Start- og målgangsfartøyer må kunne ankres opp på større dyp og vanskelige bunnforhold, varierende vannstand, tidevann, strøm, bølge- og værforhold setter også krav til god oppankring av fartøyet. Det er også viktig at fartøyet er stabilt og ikke ruller for mye, slik at hjelperne på startbåten unngår å bli sjøsyke.

Det er i dag større krav til start/målgangsfartøyer, økt fokus på sikkerhet, færre seiler som har erfaring med daglig ferdsel på sjøen. Utøverne trener mer og krever proffere arrangører. For å kunne tilfredsstille seilsportens nye krav til sikkerhet og profesjonalitet kreves egne start- / målgangsfartøy; større til dels innelukkede fartøyer – godt utstyrt med sikkerhetsutstyr, kommunikasjonsmidler, vinsjer etc. En startbåt kan sammenlignes med startbuer i skisport, med en vesentlig forskjell at startbåten må ankres opp/ ”festes” til bunnen som ofte er mer enn tretti til flere hundre meter ned.

Fartøyene må være av en viss størrelse av hensyn til vind og bølger. I tillegg må fartøyet kunne romme flere personer for å betjene de ulike oppgavene som start-, mål- og kontrolloppgavene krever. Sikkerhetsfartøy av en viss størrelse kreves ofte også; en båt som kan sørge for å gjennomføre pålegg fra Kystverket og som kan forebygge og løse eventuelle konflikter mellom nyttrafikk og regattabåter, i tillegg er det viktig å dirigere lysttrafikk utenfor baneområdet hvor regattaene for ungdommen pågår.

Askøy seilforening er i startgropa for å investere i Start-/Målgangsfartøy – deres prosjekt vil trolig være det første som det søkes om særskilt godkjenning for søknad om spillemidler.

Bøyebåter

For raskt å kunne legge og legge om banen må regattaarrangøren ha tilstrekkelige antall med hurtiggående bøyebåter. Skal bøyebåten benyttes på baneområder med store dyp (for eksempel fjorder på vestlandet) er det en fordel med bøyebåter med vinsj for hurtig omlegging av banen.

Sikkerhetsansvarlig fartøy - følgebåter

Sikkerhetsfartøy er også påkrevd for å ivareta sikkerheten ved arrangement grunn av vår værutsatte kyst.

Spesielt i klasser for barn og ungdom, eller seilaser som foregår i risikoutsatt farvann er det viktig med sikringsbåter (følgebåter) som kan ivareta sikkerheten om noe skulle gå galt. Til dette bruk er såkalt RIB's, dvs. båter som ligner tradisjonelle gummibåter, men har bunn av glassfiber eller annet hardt materiale. Disse båtene har fremkommelighet i grov sjø og kan bevege seg helt inntil havarerte båter for å plukke opp personell.

Dommerbåter – Dømming på banen

Regattaseiling har en annen tradisjon enn andre idretter med hensyn til dømming. Tradisjonell dømming i seiling foregår ved at seilerne leverer skriftlige protester på hendelser i henhold til fastsatte prosedyrer etter at de har gått i mål. Protesten behandles i egen høring med vitner, på land. Kommunikasjon mellom seiler og banedommer foregår ved bruk av flagg og fløyte-signal. Norges Seilforbund har også satset på utdanning av dommere og har de senere år utdannet egne banedommere som dømmer på vannet, slik at avgjørelsene kan bli tatt der situasjonen oppstår. For å kunne dømme på banen må hvert dommerteam ha *hver sin dommerbåt*. I ungdomsregattaer benyttes ofte gummibåter (RIB) til dette.

Trenerbåter

For å kunne gjøre jobben sin har barn- og ungdomstrenerne trenerbåter, som oftest hurtiggående gummibåter (RIB). Båtene må av hensyn til sikkerheten og oppgavens art gå fortere enn seilbåtenes fart.

Tilskuere – fra land eller i båt

Er baneområdet nær land kan tilskuerne følge arrangementet fra land, gjerne med spesialkikkert for å få med seg mest mulig av løpet. De best egnede baneområdene ligger ofte et stykke fra land slik at tilskuere som oftest må ut i båt for å kunne se på regattaen.

Seilsportsanlegg og spillemidler

Langs kysten er det et mangfold av seilsportsanlegg, og gode naturgitte forutsetninger for å drive med seiling. Noen klubbanlegg har lange tradisjoner og har utviklet seg over lang tid, mens andre steder har nyere anlegg.

Til senere utgave av anleggspolitisk plan vil det vurderes om det er hensiktsmessig å koble idrettsregistreringen til NIF med departementets anleggsregister www.Idrettsanlegg.no for å vise hvor det er god anleggsdekning og hvilke områder mangler seilsportsanlegg.

Et barne- og ungdomsvennlig seilsportsanlegg bør ligge i strandsonen for enkel tilgang til sjøen. Anlegget bør ha tilgang til klubb-/idrettshus med garderober, opplæringsbåter, trener-/sikringsbåter, utsettingslipp og flytebrygger til å sette ut klubbåtene, flytebrygger/småbåthavn for båt plass til båt for bevegelseshemmede, trener- og sikringsbåter, lagerplass/stativ på land til joller, personkran for å løfte bevegelseshemmede fra land og over i båt, brygge-/lagerbu for oppbevaring av seil og treningsutstyr, transporthengere for klubbåter og trener-/sikringsbåter for miljøvennlig/mest mulig samlet transport av klubb-/trener-/sikringsbåter.

Gode regattaarrangement krever i tillegg tilgang til større, sikre, solide arrangørbåter med gode vinsjer og moderne kommunikasjonsutstyr.

Forutsetningen er at alle nødvendige anleggsdeler har universell utforming, slik at alle med interesse for seiling kan ha tilgang til anlegget. Dette gjelder også for arrangørene.

Anleggstyper tildelt spillemidler til anlegg

Alle idrettsanlegg tildelt spillemidler av Kultur- og Kirkedepartementet er registrert på www.Idrettsanlegg.no. Søk på Idrettsanlegg.no viser at seilforeninger har fått støtte til idrettshus med garderober, småbåthavn, flytebrygge, båthus, lagerbygg/redskapsbu, bryggebod, kran. Asker seilforenings nye delanlegg på Blakstadtangen er i tillegg blant annet registrert med anlegg som bryggebod, optimistgarasje og bunker/hall som det er søkt, men ikke tildelt spillemidler per i dag.

Det er også mulig å søke spillemidler til Sjøsportkart. Et raskt søk på www.idrettsanlegg.no viser at ingen seilforeninger som har søkt støtte til slikt anlegg.

Til sammenligning får innendørs idretter, som for eksempel svømming; spillemidler til å temme vanne, kontrollere været (vegger og tak) og flislegge gulvet for trenerne.

Vi seilere har villvann, værutfordringer som stormen Tuva, store variasjoner på bølger og dybdeforhold, og trenerne som må ha trenerbåter for å ”gå på vannet” og mottar i dag ikke spillemidler seilsportens konkurranseanlegg (regattabane) på sjøen slik som svømmerne får for sin konkurransearena. Vi seilere vil fortsatt seile ute – eller som en eldre jolleseiler sa: *Hver gang jeg ser sportrevyen er jeg redd for at seilsport også er blitt en innendørsidrett.....*

Anleggskomiteen arbeider for større forståelse for seilsportens behov for støtte til bedre konkurranseanlegg overfor Norges idrettsforbund og Idrettsavdelingen i Kultur- og Kirkedepartementet.

Om spillemidler til anlegg (40 års tinglyst eiendoms-festerett)

Tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet er regulert av Kulturdepartementets "Forskrifter og bestemmelser om tilskudd av spillemidler til anlegg" med tilhørende bestemmelser "Om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet". Vilkårene revideres hvert år. Anlegg som mottar spillemidler skal ikke danne grunnlag for fortjenestebaserte eierformer eller omdannes til fortjeneste for eiere. (<http://www.regjeringen.no/nb/dep/kkd/Tema/Idrett.html?id=1082>)

Det kan søkes om midler både til nyanlegg og rehabilitering/oppgradering av anlegg, dog ikke til vedlikehold. Seilspporten får støtte etter samme regelverk som andre idretter. For å kunne søke spillemidler må anleggene være på kommunal plan, ordningen administreres gjennom kommunene. Noen kommuner gir i tillegg støtte med inntil 1/3 av kostnadene.

Hovedregelen er at det kan søkes om tilskudd med inntil 1/3 av anleggets godkjente kostnad opp til et maksimumsbeløp, som for tiden er kr 700 000. Nedre grense for godkjent kostnad ved beregning av tilskudd er pt kr 150 000. Søker må ha tinglyst eiendomsrett/festerett til grunnen under anlegget/ tinglyst leieavtale på minimum 40 år. Dette gjelder ikke hvor anlegget er plassert på kommunal eller fylkeskommunal grunn. Kopi av tinglyst feste-/leieavtale samt kopi av bekreftet utskrift fra grunnboken skal følge søknaden.

Aktuelle anlegg for seilspport er per i dag: *klubbhus, lagerbygg, båthus/båtgarasje, brygge/flytebrygge, utsettingsrampe og sjøsportkart, evt. en kombinasjon av dette*. Det er gitt støtte til handicapkran. Tilskuddets størrelse er maksimalt 1/3 av godkjent kostnad inntil kr.700 000,- der ikke annet er bestemt. I tillegg til de mest alminnelige godkjente anlegg, kan departementet forhåndsgodkjenne støtte til andre typer anlegg. Per i dag er ikke start-/mål-/sikkerhetsfartøy, molo/bølgebryter, faste utlagte bøyer med moringer godkjent for spillemidler, men disse anleggstyper kan seilforeninger søke om særskilt godkjenning av fra gang til gang, uten at dette sikrer spillemiddelfinansiering av anlegget.

Anlegg for funksjonshemmede og ombygging av eldre idrettsanlegg for å gjøre disse tilgjengelige for funksjonshemmede støttes særskilt. Departementet tilstreber stor grad av smidighet med hensyn til størrelse og utforming av anlegget sett ut fra søkerens behov. Tilskuddets størrelse er maksimalt 1/3 av godkjent kostnad, der ikke annet er bestemt. En del eldre idrettsanlegg er bygget slik at de er utilgjengelige eller er i liten grad tilgjengelige for funksjonshemmede. Med funksjonshemmede tenker departementet spesielt på gruppen bevegelseshemmede. Tilskuddets størrelse er maksimalt 50 % av kostnadene, med en øvre ramme på kr. 700.000,-.

Klubben får godkjent innsats som *dugnadsinnsats som prosjektleder, rabatter* og lignende som del av finansieringen. Det er eget regelverk for verdifastsetting av blant annet dugnadsinnsats, tilsvarende reell kostnad benyttet i godkjent søknad.

Søknadsprosessen er komplisert, det anbefales å ta kontakt med andre seilforening/idrettslag som har erfaring. Det tar tid fra spillemiddelsøknad er sendt, godkjent, satt på kommunal plan til spillemidler blir innvilget, og vanligvis flere år før utbetaling på grunn av etterslep i tilgjengelige midler.

Statlige føringer for tilskudd fra spillemidler til anlegg

Kultur- og kirkedepartementets bestemmelser ” Bestemmelser -Om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet – 2007” gir statlig føringer i anleggspolitikken - *utdrag*:

1.1 Statlig anleggspolitikk

*Staten har som mål å bidra til bygging og rehabilitering av infrastruktur, slik at flest mulig kan drive idrett og fysisk aktivitet. Det offentlige har imidlertid ikke ansvar for å etablere anlegg for alle typer særvidretter og ferdighetsnivå i alle lokale sammenhenger. Det er viktig og nødvendig at det foretas behovsvurderinger på lokalt, regionalt og nasjonalt nivå. I den forbindelse er det viktig for staten å fremheve at de viktigste målgruppene for bruk av spillemidler er **barn (6-12 år)** og **ungdom (13-19 år)**.*

Spillemidler til bygging og rehabilitering av idrettsanlegg skal bidra til en infrastruktur som gir befolkningen mulighet til å drive både egenorganisert aktivitet og aktivitet i regi av den frivillige, medlemsbaserte idretten.

Anlegg i lokalmiljøet som stimulerer og tilfredsstiller barns behov for fysisk aktivitet i organiserte eller egenorganiserte former, prioriteres særskilt. Når det gjelder ungdom, er det et mål å utvikle anlegg som tilfredsstiller ungdommens behov for utfordringer og variasjon. Ungdom må gis mulighet til å medvirke i utformingen av anlegg. Anleggene bør fungere som gode sosiale møteplasser i lokalsamfunnene.

Spillemidler til bygging og rehabilitering av anlegg for idrett og fysisk aktivitet med stort brukspotensiale, samt nærmiljøanlegg, er sentrale virkemidler for å innfri de statlige målene på anleggfeltet.

2.4.4 Tilskuddsberettigete elementer

Det kan søkes om tilskudd til bygging og/eller rehabilitering av idrettsanlegg som er åpne for allmenn idrettslig virksomhet (idrett og fysisk aktivitet for alle), og som ikke er underlagt fortjenestebaserte eierformer.

2.4.6 Krav om eiendomsrett eller feste-/leierett

Søker må ha tinglyst eiendomsrett til grunnen under anlegget, tinglyst festerett til grunnen under anlegget med en varighet på minimum 40 år eller tinglyst leieavtale på minimum 40 år. Dette gjelder ikke hvor anlegget er plassert på kommunal eller fylkeskommunal grunn.

Kopi av tinglyst feste-/leieavtale samt kopi av bekreftet utskrift fra grunnboken skal følge søknaden.

I helt spesielle tilfeller kan departementet, etter forutgående skriftlig søknad, dispensere fra dette kravet. Søknadsfrist er 15. november 2007.

2.5.1 Åpent for allmenn idrettslig aktivitet

Anleggseier plikter å holde anlegget åpent for allmenn idrettslig aktivitet i 40 år fra ferdigstillelse av anlegget. Kravet er gjeldende både ved nybygg og rehabilitering. Dette innebærer plikt til å drive på årsbasis eller, for idretter som har faste sesonger, på sesongbasis.

Spillemidler til utstyr (mindre byråkratisk ordning)

Spillemidler til utstyr er øremerket utstyr til barn og ungdom. Ordningen er iverksatt av Kultur- og kirke departementet og administreres nå gjennom NIF og særforbundene. NIF har utarbeidet overordnede retningslinjer som fastsetter at maksimalt tilskudd er 1/3 av veiledende utsalgspris (maksimalt kr. 100.000, min. kr. 2.000,-). Det kan ikke gis tilskudd til utstyr som faller inn under eksisterende tilskuddsordninger. Tilskuddet gjelder ikke driftsutstyr eller personlig utstyr tilpasset for én enkelt bruker, men må kunne benyttes fritt av mer enn én person i idrettslaget. En av årsakene til at det kun er nytt utstyr som dekkes, er at man ønsker å unngå at samme utstyr blir støttet flere ganger. For mer info se: <http://www.seiling.no>

De overordnede retningslinjene sier blant annet at (utdrag):

- Aktiviteter for barn (6-12 år) og ungdom (13-19 år) prioriteres. Hensynet til funksjonshemmede skal ivaretas.
- Tilskudd gis til konkurranse-, trenings- og sikkerhetsutstyr
- Tilskudd gis i utgangspunktet ikke til brukt utstyr, men om utstyret har en dokumentert levetid og er svært dyrt i innkjøp som nytt, kan det likevel åpnes for å gi tilskudd. Brukt utstyr skal ha en minste tilskuddsgrense på kr. 50.000,-

Norges Seilforbund er svært fornøyd med ordningen og den har vært av stor betydning for rekruttering og utvikling for seilporten. Terskelen for å begynne å seile er blitt betydelig lavere de senere årene ved at seilforeningene nå blant annet har gode, moderne opplæringsbåter tilgjengelig. For 2007 søkte seilforeningene om midler til nye kjølbrett, optimistjoller, Zoom 8, Laser Radial, Snipe, RS Feva, Tvåkrona, store bøyer og tyngre moringer. (<http://www.seiling.no>).

Listen over søkbart utstyr må trolig reduseres betydelig. Det arbeides med prioritering med mål å bedre rekruttering, minske frafall ved å tilrettelegge for ungdomsvennlige seilforeninger med fokus på sikker opplæring og sikre barne-/ungdomsarrangement. Det arbeides med å prioritere spillemidler til opplæringsbåter, trenerbåter og arrangør-/sikkerhetsutstyr.

Opplæringsutstyr: Det er viktig å tilrettelegge slik at flere kan delta på treninger og regattaer. Egne klubbeide opplæringsbåter/brett som inspirerer ungdom til å fortsette med seiling etter optimisten (jolle som seiles opp til 15 år) kan forhindre frafallet som i dag skjer i 14-15 årsalderen. For å få flere ungdom til å delta på regattaer utenfor egen seilforening trengs båt-hengere til transport av opplæringsbåter. Dette er miljøvennlig og færres voksne må være transportører.

Trenerbåter: En forutsetning for at trenerne skal gjøre jobben sin, trenerne kan ikke gå på vannet. For å gi nybegynnere og erfarne en nødvendig oppfølging, er det viktig at gode trenerbåter. Flere begynner å seile uten erfaring i båt, dette stiller krav til flere trenerbåter.

Sikkerhetsutstyr: Sikker opplæring og sikre barne-/ungdomsarrangement krever sikkerhetsutstyr som kommunikasjonsutstyr (VHF, Walkie talkie), Sikringsbåter, Trådløs dødmannsknapp, gode og sikre trener-/sikringsbåter.